

ze nog niet, voor de onder- naren afzonder- ar ze het meest riel vragen doet rs hun plaats en d: eerst Ruben, laatst Benjamin, i! Wat zit daar maai zoveel als dat de wijn het heurt er, tijdens trek niets dat zodat ze welge- n; wel gaan Si- uis zijn, durven g te veel vragen beleden zonde, HUISMAN.

CH. SCHETSSEN

vaar in school, reken, dat er in iek en nationaal En dat wel uit niet aan het re- s! Uit het feit de tempel wordt ud daarvan ver- de HERE hem dat het Woord sten en ook on- t er wetsrollen Gods was! Jo- aaar restauratie, ng en bekering herstel en ver- de toestand van die jaren vóór op het oog een der David. Dus genormeerde aan niet genormeerde mmers blijkbaar

restauratie moe- julst in de kerk, n van de HERE olge het zoeken oud en de levens- organisatie van des HEREN, het leven naar stig de levens- gaande periode HEREN daari- Josia dreigde n de kerk. Er menen, dat de plaats van door en ze als motief het sociale en auratie! maar aan! We

rel persoonlijke n misschien te une; het zich et explosief rea- genheid om een t te geven enz. inféieur. Men

veg op wil, dan s ons af: waar- genstrijdige ge- aaar staande be- och te doen? Is ng? Is dit een, zelf, denken en s het een open- zakelijk gelovig ? Is hier toch

verschijnsel is llerbeste middel weging door te ldel om de wer- ugd grondig te lit tegen elkaar van wat is een insel, dit is in- ng van het Cal- arminking. Wat g, een beweging, onnen van haar a vijanden niet meer kan oor- eactionair is?

C. V.

moeten immers bedenken, dat het kwaad onmogelijk kan gelegen zijn in de organisatievormen zelf. Beslis- send is: leven we in bekering des harten en is de Schrift alleen de norm voor ons geloof, ook in de orga- nisatie van het leven, of zoeken we alleen maar wat vroeger groeide en bloeide te herstellen.

b. We komen nu tot een der moeilijkste en tegelijk mooiste punten der Schrift inzake Josia's leven. Bij het tempelherstel wordt het wetboek gevonden. De priesters blijken de waarde daarvan niet te beseffen. Maar koning Josia is ontsteld, wanneer hij het Woord Gods hoort voorlezen. We kunnen denken, dat hem voorgelezen werd Leviticus 26 en/of Deuteronomium 28, waar geschreven staat over het oordeel Gods, dat moet komen over het bondsvolk, wanneer het afwijkt van Gods geboden. De koning schrikt er van en stuurt dadelijk een deputatie naar de profetes Hulda. Josia heeft ontdekt: als het waar is wat daar in de Wet staat gedreigd over de afval, dan is het met Juda haast verloren. De profetes antwoordt in opdracht des HEREN hetgeen in de Wet gedreigd wordt en hetgeen tevoren een Jesaja in Achaz' en Manasse's dagen reeds heeft aangekondigd. Inderdaad: de HERE gaat met Juda als zelfstandige natie en als kerkin- stituut over tot de afbraak in ballingschap toe! Al- leen: om Josia's vroomheid zal dat oordeel in zijn dagen nog niet komen.

Nu blijkt al dadelijk Gods barmhartigheid hierin, dat om één man, die de HERE vreest, om één voor- ganger, die Gods geboden doet, het oordeel wordt uitgesteld. In de kerk betekent dat verlenging van het heden der genade. Of daardoor het oordeel, dat komen moet en ook onherroepelijk komen zal, wordt verlicht dan wel verzwaard, hangt alleen maar hier- van af, of voorganger en volk ook de genade aan- vaarden. Doch ontegenzeggelijk blijkt evenals elders in de Schrift ook hier weer waarachtig: zelfs een godvrezende in de kerk, zelfs een trouwe ambtsdra- ger in de gemeente van Christus kan tijdelijk het oordeel des HEREN vertragen. Vergelijk bijv. ook Amos, hoofdstuk 7: 1-6. Voor één godvrezende on- der Gods volk is binnen het raam van Gods raad nog ruimte! Zie, die barmhartigheid Gods en dat geduld des HEREN met Zijn kerk terwille van één, zegge en schrijve één godvruchtige, mogen wij allen ons wel aantrekken! Uit 2 Kon. 22: 18 krijgen we de indruk, dat Josia de HERE in de tempel heeft gebe- den. Zie dan, wat het gebed van één rechtvaardige vermag! We moeten daar ook in ons jonge leven aan denken. Want de HERE wil, dat wij ook dan in waar- achtige vroomheid bidden voor de kerk, voor land en volk. De voorbede in getrouwheid van één jongen of één melaje in de kerk kan en zal ook vandaag de HERE aangenaam zijn tot heil van ons volk en va- derland! En zeker tot heil van de kerk!

c. Intussen: we moeten zien, welke een beproeving des geloofs Josia wordt voorgeworpen. Wat moet hij beginnen met zijn reformatie, als daar gezegd wordt: de HERE stelt het oordeel alleen maar uit tot na uw dood? Daarbij komt nog iets. In Josia's dagen pro- feteerden nog twee profeten: Jeremia en Zefanja. Leest u maar het begin van de profetieën van die knechten Gods. En beide profeten: Juda zal zeker worden weggevoerd en verwoest! Daar staat nu Jos- ia omringd door de onheilsprofetieën! Van alle kant zegt de HERE het hem aan: het oordeel komt straks onherroepelijk, Josia, wat gij ook doet!

We zouden ons kunnen voorstellen, dat Josia nu denkt: „Als het er zo voorstaat, dan kan ik mijn re- formatorisch werk wel opgeven. Ik zal maar probe- ren om er zelf goed door te komen en mijn eigen ziel te behouden. Ik zal het ergste van de zonde probe- ren af te remmen. En als nu de tempel is hersteld, dan zal ik het daarbij maar laten". Wie gaat er nu onder zulke dreigingen nog denken aan een reform- atie van het brede leven? Wie gaat er dan nog werken in het sociale en politieke? — Voelt u wel de beproeving, ja de verzoeking, waarin Josia is ge- komen? Als het nu vaststaat, dat de kerk en het vaderland toch geen profijt trekken van een door- gaande reformatie, waarvoor zul je dan je nog druk maken?

En zie het verwonderlijke: alsof er geen dreiging des HEREN is en geen onherroepelijke oordeelsaan- zegging, gaat Josia de hele wet Gods aan het volk prediken, vernieuwt hij het verbond tussen de HERE en het volk, en houdt nota bene nog een paasfeest als nooit te voren! Waar haalt de man de moed van- daan? Wat wil hij daarmee toch? Wil hij trachten door bekering van het volk de HERE te vermurwen, zodat Hij er berouw over krijgt en zich laet verbid- den, om de aangekondigde onheilen in te trekken? Ik geloof niet, dat Josia dat heeft bedoeld. En daar- voor vind ik een gegeven in de Schrift zelf. Zo in 2 Kon. 23: 26-28. Daar lezen we: „Doch de HERE keerde zich niet af van zijn hevige brandende toorn, die ontvlamd was tegen Juda om al de krenkingen, waarmee Manasse Hem gekrenkt had. En de HERE zeide: Ook Juda zal Ik van Mijn aangezicht wegdoen, zoals Ik Israël verwijderd heb; en versmiden zal Ik deze stad die Ik verkoren heb, en het huis, waarvan Ik gezegd heb: Mijn naam zal daar zijn". Met andere woorden: de HERE liet het door Zijn profeten als Jeremia en Zefanja Josia duidelijk weten: al uw re- formatie helpt niet, want Ik breng toch het oordeel

over Juda. Terwijl Josia zich tot en met inspannt om niet alleen de eredienst, maar ook het sociale en po- litieke leven te reformeren, blijft de HERE roepen: Maar Ik zal Juda toch wegdoen! Doch al hoort Josia die woorden Gods voortdurend in z'n oren klinken en al zinken ze diep in zijn vrome hart en al zal hij leed, zeer veel leed gedragen hebben om hetgeen zijn volk na zijn dood staat te wachten (want daarvoor is hij een godvruchtige, die zijn kerk en zijn volk lief- heeft!), toch gaat hij met zijn reformatische arbeid onverdroten voort! In Jeremia 22: 15 lezen we, dat Josia heeft gegeten en gedronken, en recht en ge- rechtigheid heeft gedaan, en de ellendige en arme recht deed wedervaren. Met andere woorden: Josia bewerkte niet alleen reformatie van de tempel en van de eredienst, van de ambten en instellingen der kerk, maar bracht ook een sociale reformatie. Hij greep in Gods kracht het brede leven aan! Hij zorgde voor de school, het onderwijs in de wet Gods door de pries- ters en de levieten; hij handhaafde de hele burger- lijke wetgeving, zodat politiek en sociaal het recht des verbonds werd geoefend en de naam des HEREN beleden! Zeg maar gerust: doorgaande reformatie over de volle breedte!

d. Nogmaals vragen we: hoe kon die man dat doen? En wat bedoelde hij ermee? Was dat nu niet tegen het oordeel des HEREN in ijveren zonder verstand en wetgerechtigheid zoeken? Tegenwoordig zou men zeggen: de man lette niet op de oordelen des HEREN en wilde de tijden en de historie niet verstaan en was volbloed activist en dacht zich zeker over Gods oor- delen te kunnen heenwerken!

Nu, het heeft er alle schijn van! Maar de schijn mag ons niet bedriegen. In werkelijkheid was het wel anders met Josia.

Wij moeten eens vragen: waarom bekeren we ons tot de HERE? En waarom werken we in die bekering aan de reformatie van het hele leven? En waarom zoeken we in het sociale en politieke de vernieuwing door de kracht des HEREN? Waardoor worden we in dat alles gedreven? Welke doelstellingen hebben we daarin? En als er vandaag onder ons zijn, die, om de term maar weer eens te gebruiken: doorgaande refor- matie over de volle breedte van het leven prediken en willen, waarom willen ze dat dan? Dat is een vraag van zelfbeproeving naar het Woord des HE- REN en van zelf-ontdekking onder het licht der Schrift!

En nu het antwoord. Of beter: hier kunnen twee antwoorden worden gegeven. Het kan zijn, dat we, in geloof en liefde, ja, hoor het goed: in geloof en bekering en liefde, toch die doorgaande reformatie zoeken, om een mooie kerk te bouwen, een zuivere kerk in ambten en bedieningen, om sociaal en politiek invloed te oefenen, opdat de gerechtigheid des ver- bonds groeie en bloeie in dat sociale en economische en politieke leven en zodoende vrede en welvaart ons zegenen. En nu zeg ik niet: een zuivere en wettige kerk en eredienst is verkeerd, en een vredig en wel- varend sociaal en economisch en politiek leven is uit de boze. Verre van dat! Maar ik zeg wel: en toch mogen die zaken niet de doelstellingen van de beke- ring en de doorgaande reformatie zijn! Die doelstel- lingen kunnen onder Gods zegen de vruchten, let wel: de vruchten van de bekering en van de doorgaande reformatie van het leven zijn. En ik geloof, dat die vruchten door de HERE ook menigmaal worden ge- schonken. We lezen in Jeremia 22: 15, 16 ook, dat het Josia in dat werk der sociale en economische en politieke reformatie wel ging. Dat staat er tot twee keer toe. Josia zag nog vrucht op zijn werk. Het ging Juda toch nog goed, al zou dan straks het oordeel losbarsten. Maar nogmaals: die vruchten waren de doelstellingen van Josia niet en evenmin zijn motieven en drangredenen! Het rechte motief en het rechte doel van de bekering en van de doorgaande refor- matie zijn anders. Dat staat ook in Jeremia 22: 16: HET ERKENNEN VAN DE HERE. Dat is: de HERE heeft altijd recht op ons leven, op ons hart, onze ziel, ons verstand en op alle krachten. En daarom is het doel van de bekering en van de doorgaande refor- matie van het leven enkel en alleen: het herstel van dat recht des HEREN op ons leven in totaliteit! En of wij dan daarbij ook vruchten zien voor de kerk en het vaderland, of wij dan de vruchten daarvan in vrede en welvaart ook mogen zien en genieten, dát is punt twee en dus ondergeschikt. Als die vruchten komen, dan is dat alles toegift, onverdiende zegen, een verrassende genade van de God des verbonds!

Dat moeten we allen vandaag goed voor ogen hou- den. We mogen de bekering en de doorgaande refor- matie van het leven niet zoeken om de vruchten. Dat ware nog puur egoïstisch en dus zondig. Nog blijf van onbekeerlijkheid! Het luistert dus heel nauw! Ik zeg het nu heel concreet: of het Gereformeerd Soci-aal-economisch Verband (en Verbond) en het Gere- formeerd Politiek Verbond voor henzelf tastbare vruchten en voorrechten en voor ons volk en vader- land zegenrijke gevolgen zullen hebben, mag voor de mensen, die daarin zich geven, geen doel en motief zijn. Het gaat in de eerste plaats niet om het behoud van het sociale en economische leven en om het be- houd van de zelfstandigheid en bloei van ons vader- land, maar om de erkenning van het recht des HEREN op het ganse leven van ons allemaal en van heel ons volk in z'n totale verbanden en standen. Wie de HERE

in het recht van Zijn liefde en in de liefde van Zijn recht op ons en ons leven in de brede verbanden ook van volk en vaderland en van gans Europa heeft gezien, die is daarmee alleen vervuld. En rijk, en zalig, en verlost! Krijgt die mens ook nog de vruch- ten te genieten, dan is hij dubbel gelukkig en dubbel dankbaar!

En omdat Josia dát zag en geloofde, kon de man het volhouden, ja uithouden in dat werk, ofschoon zijn volk hem daarin niet navolgde! En wij zullen het ook als jonge mensen en als ouderen uithouden vandaag en al de dagen, in dat werk der dagelijkse bekering en der doorgaande reformatie, al zouden geweldig velen ons daarin tegen zijn! Zie, als we dat hier en nu leren, voor het eerst of opnieuw, dan komt de HERE tot Zijn eer. En daar is het Hem in de kerk en in ons aller leven toch maar om begonnen!

J. FRANCKE.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

„De Volksvriend” opgeheven

In de jaren 1850—1855 vertrokken velen uit Axel en omgeving naar Noord-Amerika, terwille van goddienst en levensonderhoud. Hierbij waren 7 broers en 1 zuster van mijn grootvader. Sommigen vestigden zich in Michi- gan, anderen in Iowa. Een van hen: Hendrik Petrus Oggel (genoemd naar de voornamen van Ds H. P. Schol- te) begon later met de uitgave van een krant in de Ne- derlandse taal, n.l. „De Volksvriend”. Deze werd uitge- geven in Orange City (Iowa) en was bestemd voor de Nederlands sprekende kolonisten. Na de dood van H. P. Oggel bleef de uitgave familiebezit, tot ze 6 jaar gele- den verkocht werd.

Een kleindochter van H. P. schrijft me nu, dat de uitgave van „De Volksvriend” met Kerstmis 1951 ge- stakt is. Het was de laatste krant die in de Nederlandse taal verscheen in de Verenigde Staten en ze was 54 jaar lang familie-eigendom geweest. Zij schrijft: Wij voel- den, dat het stopzetten dezer uitgave, het eind van een tijdperk symboliseerde, een tijdperk van de Amerikaans- Hollandse gemeenschap, met haar karakteristieke mo- raal, omvattende al de levensfasen, het tijdperk van mijn grootvaders levensweg. Wat ontstaan is, is goed: een gezonde vermenging van verschillende nationale ach- tergronden, maar het oude was ook goed en gaf, naar mijn mening, een belangrijke bijdrage voor de ontwik- keling van Amerika.

Inderdaad, het opheffen van de laatste Nederlandse krant, opgericht door geëmigreerde Afscheidenen in de tweede helft der vorige eeuw, betekent de afsluiting van een tijdperk.

Hierbij dienen we even stil te staan. We mogen dank- baar zijn voor de vele goede vruchten die deze emigratie voor Amerika heeft afgeworpen onder de zegen Gods. Echter is er ook veel dat droevig stemt, als we zien de ontwikkeling der kerken en haar theologische instituten in dat land.

Moge God de kerken in Amerika verder genadig zijn en terugleiden in de goede lijn en deze zo doen strekken tot heil van dat land, dat momenteel zulk een belangrijke plaats in de wereld inneemt.

Axel.

D. J. OGGEL Jzn.

PERSSCHOUW

In het blad voor Calvinistische Studenten „Sola Fide”, herdenkt de praeses, de heer W. Aantjes, een onzer voorgangers aldus:

IN MEMORIAM PROF. DR K. SCHILDER.

Het is al weer enige weken geleden, dat de kranten en tijdschriften uit onze kring het ontstellend bericht van Prof. Schilders heengaan brachten. En men het verstrijken van die weken is men de schok, die sommigen als in een vacuum deed tasten, te boven gekomen en is de roep, die anderer consciëntie verontrustte, ge- stild. Het leven gaat door, ook zonder Schilder, zoals het is doorgestaan zonder Kuyper, Groen, Calvin, Augustinus of, wilt ge, zonder een A. J. Th. Jonker en Kohlbrugge, of wie dan ook.

Maar gelijk, evenals zij, ook hij de weg van alle vlees ging, zo ook ging hij, evenals zij, niet heen son- der kostbare resultaten van zijn talenten na te laten. We zullen deze thans niet trachten op te sommen. In talrijke artikelen zijn zijn werken genoemd in de af- gelopen weken, misschien zowel om de waardering voor hem tot uitdrukking te brengen als om het ont- breken daarvan te verbergen. Uit het vele laten we alleen het licht vallen op datgene, waarin Prof. Schil- der in het bijzonder de C.S.B. gediend heeft.

De krachten, die in het bijzonder in de naoorlogse jaren van binnen uit en van buiten af in alle gerefor- meerde kring, doch allereerst in school- en studenten- organisaties, de band tussen fundament en opstal po- gen en poogden los te wrikken en die vooral in het barthianisme hun arsenaal vonden, gingen ook de C.S.B. niet ongemerkt voorbij. Maar dat zij er totnut toe aan voorbijgingen is vooral te danken geweest aan het feit, dat er toen besturen waren, die mannen op het congres brachten, die ons tot en in de strijd aanvuur- den en ons daarvoor materiaal leverden. Want wat het congres bleef is nu eenmaal bepalend voor wat in de C.S.B. leeft. En het is typerend, waar de strijd vóór het gereformeerd beginsel en goeddeels tegen het bar- thianisme zozeer op de voorgrond tredend was, dat daarbij de naam van Prof. Schilder tweemaal achter elkaar voorkomt: 1949 „Karl Barth en de Woordopen- baring”; 1950 „Wat is confessioneel-gereformeerd?”